

Sprendimas sujungtose bylose C-195/17, C-197/17–C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17–C-286/17 ir C-290/17–C-292/17

Helga Krüsemann ir kt. / TUfly GmbH

Spauda ir informacija

Orlaivių įgulų narių „laukinis streikas“, kilęs po netikėto pranešimo apie įmonės restruktūrizavimą, nėra „ypatinga aplinkybė“, dėl kurios oro transporto bendrovė gali būti atleista nuo pareigos mokėti kompensaciją skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju

Rizika, kylanti dėl tokių priemonių socialinių pasekmių, yra būdinga įprastai oro transporto bendrovės veiklai

2016 m. rugsėjo 30 d. Vokietijos oro transporto bendrovės *TUfly* vadovybė netikėtai pranešė savo darbuotojams apie įmonės restruktūrizavimo planą. Dėl šio pranešimo maždaug savaitę laiko, pačių darbuotojų raginimu, orlaivių įgulų nariai neatvyko į darbą dėl laikinojo nedarbingumo. Laikotarpiu nuo 2016 m. spalio 1 d. iki spalio 10 d. padidėjo darbuotojų laikinasis nedarbingumas, kuris įprastai būna 10 %: skrydžių įgulos narių iki 89 %, o keleivių salono įgulos narių iki 62 %. 2016 m. spalio 7 d. vakare *TUfly* vadovybė savo darbuotojams pranešė, kad su darbuotojų atstovais buvo pasiektas susitarimas.

Dėl šio „laukinio streiko“ daug *TUfly* skrydžių buvo atšaukti arba jų atvykimas buvo atidėtas trimis ar daugiau valandų. Vis dėlto, laikydamosi nuomonės, kad buvo susiklosčiusios „ypatingos aplinkybės“, kaip jos suprantamos pagal Sąjungos reglamentą dėl oro transporto keleivių teisių¹, *TUfly* atsisakė keleiviams išmokėti tame reglamente numatytas kompensacijas (t. y. 250, 400 ar 600 EUR atsižvelgiant į skrydžio atstumą). *Amtsgericht Hannover* ir *Amtsgericht Düsseldorf* (Hanoverio ir Diuseldorfo apylinkių teismai, Vokietija), gavę ieškinius dėl šių kompensacijų priteisimo, paklausė Teisingumo Teismo, ar didelės orlaivių įgulų narių dalies spontaniškas neatvykimas į darbą dėl „laukinio streiko“, koks yra nagrinėjamas, patenka į sąvoką „ypatingos aplinkybės“, todėl oro transporto bendrovė gali būti atleista nuo pareigos mokėti kompensaciją.

Šiandien priimtame sprendime Teisingumo Teismas neigiamai atsako į šį klausimą: reikšmingos orlaivių įgulų narių dalies spontaniškas neatvykimas į darbą (dėl „laukinio streiko“, koks yra nagrinėjamas) dėl to, kad skrydžius vykdantis oro vežėjas netikėtai pranešė apie įmonės restruktūrizavimą, po to, kai raginimą paskelbė ne įmonės darbuotojų atstovai, bet spontaniškai patys darbuotojai, kurie į darbą neatvyko dėl laikinojo nedarbingumo, nepatenka į sąvoką „ypatingos aplinkybės“.

Teisingumo Teismas primena, kad reglamente numatytos dvi kumuliacinės sąlygos, kad įvykis galėtų būti laikomas „ypatingomis aplinkybėmis“: 1) jis dėl savo pobūdžio ar atsiradimo priežasčių neturi būti būdingas įprastai oro transporto bendrovės veiklai ir 2) ši bendrovė turi negalėti jo realiai kontroliuoti. Vien tai, kad reglamento konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog tokios aplinkybės gali susiklostyti visų pirma dėl streikų, nereiškia, kad streikas būtinai automatiškai yra atleidimo nuo pareigos mokėti kompensaciją pagrindas. Priešingai, kiekvienu konkrečiu atveju reikia įvertinti, ar tenkinamos dvi pirma minėtos sąlygos.

¹ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 10).

Kiek tai susiję su nagrinėjamu atveju, Teisingumo Teismas konstatuoja, kad šios dvi sąlygos netenkinamos.

Pirma, restruktūrizavimas ir reorganizavimas yra įprastos įmonių valdymo priemonės. Taigi oro transporto bendrovėms vykdant veiklą paprastai gali kilti nesutarimų ar net konfliktų su jų darbuotojais ar šių darbuotojų dalimi. Todėl esant situacijai, kokia 2016 m. rugsėjo pabaigoje ir spalio pradžioje susiklostė *TUIfly*, rizika, kylanti dėl tokių priemonių socialinių pasekmių, turi būti laikoma būdinga įprastai atitinkamos oro transporto bendrovės veiklai.

Antra, negalima laikyti, kad nagrinėjamojo „laukinio streiko“ *TUIfly* negali realiai valdyti. Iš tiesų šis „laukinis streikas“ ne tik kilo dėl *TUIfly* sprendimo, bet ir, nepaisant didelio nedarbingumo lygio, buvo nutrauktas, 2016 m. spalio 7 d. *TUIfly* sudarius susitarimą su darbuotojų atstovais.

Teisingumo Teismas taip pat pažymi, jog tai, kad aptariami kolektyviniai veiksmai pagal taikytinus Vokietijos socialinės teisės aktus turi būti laikomi „laukiniu streiku“, nėra svarbu vertinant sąvoką „ypatingos aplinkybės“.

Iš tiesų, jeigu, siekiant nustatyti, ar streikai turi būti laikomi „ypatingomis aplinkybėmis“, kaip jos suprantamos pagal reglamentą dėl oro transporto keleivių teisių, būtų daromas skirtumas tarp streikų, kurie remiantis taikytina nacionaline teise yra teisėti, ir streikų, kurie nėra tokie, keleivių teisė į kompensaciją taptų priklausoma nuo kiekvienos valstybės narės socialinės teisės, ir taip būtų pažeisti šio reglamento tikslai užtikrinti aukštą keleivių apsaugos lygį ir lygiavertes oro vežėjo veiklos sąlygas Sąjungos teritorijoje.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106